

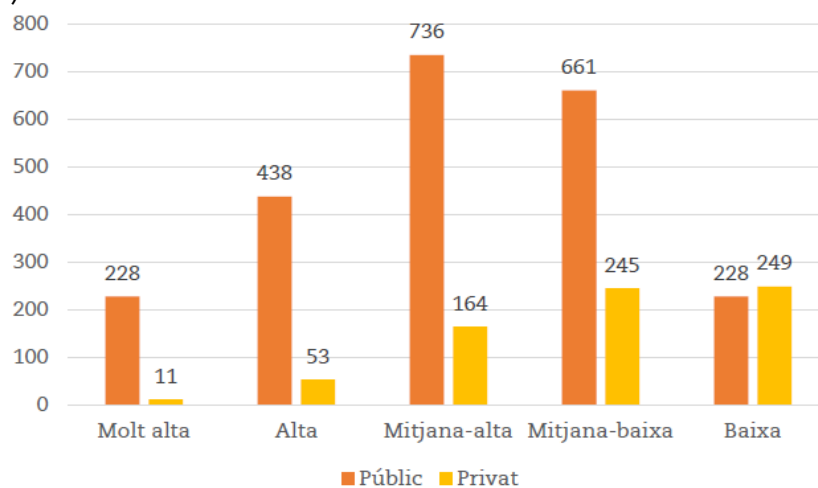
La dotació de personal i la gestió dels equips educatius en els centres amb elevada complexitat

RESUM EXECUTIU

Aquest informe, que es publica en el marc del Pacte contra la segregació escolar de Catalunya, recull els treballs de la Comissió d'estudi sobre drets laborals, dotació de personal i segregació escolar, integrada per vint-i-cinc persones expertes a proposta del Departament d'Educació, del Síndic de Greuges, dels sindicats, de les patronals de l'escola concertada i de la resta de membres signataris.

- A Catalunya hi ha, en total, **730 centres amb elevada complexitat (el 24,2% del total), 666 en el sector públic (el 29,1%) i 64 en el sector concertat (el 8,9%)**. Aquests centres escolaritzen prop de 210.000 alumnes de primària i secundària obligatòria, el 21,8% del total (vegeu el gràfic 1).

Gràfic 1. Nombre de centres en funció de la complexitat i la titularitat (2021/2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

- Els darrers anys s'ha incrementat de manera significativa la dotació de personal al sistema educatiu, però el model vigent de provisió de recursos als centres és poc equitatiu i **aquest increment de les dotacions de personal no ha estat aprofitat suficientment per avançar cap a una distribució més equitativa de recursos humans (i de finançament) entre centres**.
- S'ha d'incrementar la dotació de personal d'atenció educativa als centres amb elevada complexitat i s'han de millorar les condicions del personal que hi treballa.

1. L'increment de la dotació de personal als centres educatius

Els darrers anys s'ha incrementat de manera significativa la dotació de plantilles als centres públics

- **Des de l'any 2014, després del període de restriccions pressupostàries, el pressupost executat del Departament d'Educació s'ha incrementat un 52,5% a preus corrents** (2.158,6 milions d'euros), un 36,6% a preus constants. Respecte del 2010, any en què es va iniciar aquest període de reducció de la inversió en educació, aquest increment és del 18,7% a preus corrents (988,6 milions d'euros més), un 0,7% a preus constants.

Taula 1. Evolució del pressupost executat del Departament d'Educació (2010-2021)

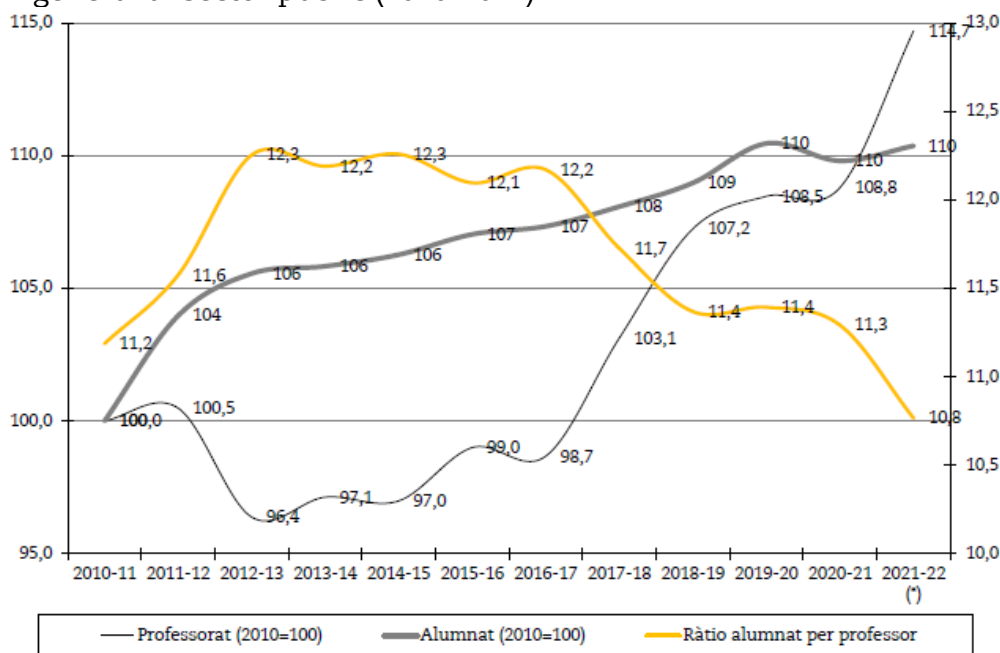
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
M€ (pressupost executat)	5.282,3	5.018,7	4.366,1	4.193,1	4.112,2	4.485,1	4.617,4	4.846,6	5.055,7	5.308,5	5.816,5	6.270,8
Alumnat als ensenyaments de règim general	1.261.346	1.295.318	1.307.724	1.311.844	1.319.583	1.331.508	1.340.620	1.353.618	1.367.173	1.387.680	1.382.986	1.399.237
€ per estudiant	4.187,8	3.874,5	3.338,7	3.196,3	3.116,3	3.368,5	3.444,2	3.580,5	3.697,9	3.825,4	4.205,8	4.481,6

Font: Departament d'Economia i Finances, Departament d'Educació i Ministeri d'Educació.

- Després d'un període de reducció de les plantilles per efecte de la crisi econòmica de 2008 i de les mesures d'austeritat aplicades, d'ençà de l'any 2014 les dotacions dels centres públics han experimentat una tendència de creixement sostingut. Entre el curs 2014/2015 i el curs 2021/2022, el nombre de personal docent als ensenyaments de règim general ha augmentat en un 18,3% (prop de 13.000 dotacions més), per sobre del que ho ha fet el nombre d'alumnat (3,9%). **Aquest fet ha permès reduir la ràtio d'alumnat per docent al sector públic de 12,2 a 10,8 en aquest mateix període** (vegeu el gràfic 2).
- **Entre el curs 2010/2011 i el curs 2020/2021, el professorat als ensenyaments secundaris ha augmentat en un 28,3% al sector públic, mentre que en els ensenyaments de primària s'ha mantingut més estabilitzat, tot i que el nombre d'alumnat tendeix a decreïxer.**
- **Les dotacions de personal docent destinades a aules d'acollida, aules de suport intensiu d'escolarització inclusiva (SIEI) i aules integrals de suport (AIS) han augmentat els darrers anys de manera significativa.** En el cas de les SIEI, de 709 l'any 2018 a 1.015 l'any 2022; i en el cas de les aules d'acollida, de 640 l'any 2018 a 812 l'any 2022.
- L'evolució demogràfica, amb un pes creixent de l'alumnat a ESO (amb ràtios d'alumnat per professor més baixes que a primària), els reforços de les plantilles per fer front als reptes de la covid, l'increment significatiu de l'oferta de formació professional o el desplegament de l'escola inclusiva són alguns dels factors que justifiquen aquest increment del nombre de professorat. **Durant el curs 2022/2023, les plantilles del sector públic també s'han vist incrementades per la minoració de les ràtios de P3 i per la reducció de les hores lectives del professorat (de 24 a 23 hores a primària**

i de 19 a 18 hores a secundària), la qual cosa suposarà un increment de 3.566 dotacions a partir del gener de 2023.

Gràfic 2. Evolució de la ràtio d'alumnat per professor als ensenyaments de règim general al sector públic (2010-2022)

Font: elaboració a partir de dades del Ministeri d'Educació.

Taula 2. Evolució de la dotació de personal docent als ensenyaments de règim general al sector públic (2010-2022)

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022 (p)
Educació infantil de segon cicle i primària	37.141	35.995	34.500	34.915	34.875	35.349	34.699	36.034	36.344	36.164	35.481	36.014
Secundària, inclosa FP	28.657	29.130	28.062	28.727	28.756	29.864	29.828	31.743	34.442	34.740	36.756	...
Total	65.798	65.125	62.562	63.642	63.631	65.213	64.527	67.777	70.786	70.904	72.237	...
Total (ensenyaments règim general sector públic)	73.196	73.550	70.545	71.093	70.990	72.460	72.225	75.482	78.494	79.391	79.632	83.947

Font: Departament d'Educació.

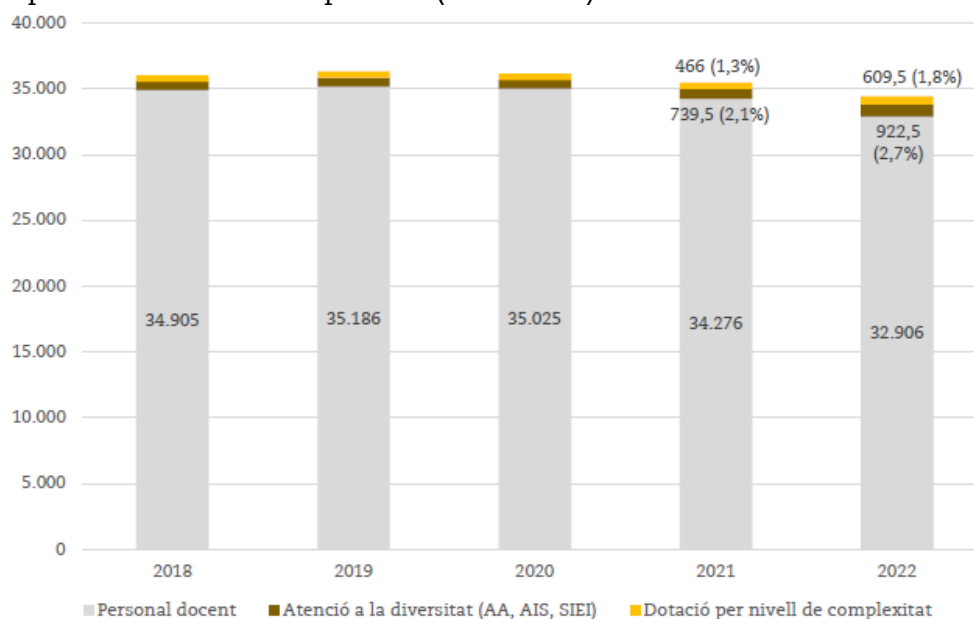
- Els darrers anys, i especialment a partir del curs 2020/2021 arran de l'aprovació del Pla de millora de les oportunitats educatives (PMOE), **el Departament d'Educació ha incrementat també la dotació del personal d'atenció educativa**, amb un impacte especial en els centres públics amb elevada complexitat. En el sector públic, el curs 2021/2022 hi havia prop de 870 tècnics d'educació infantil (TEI), 572 tècnics d'integració social (TIS), 85 educadors socials i 21 promotors escolars. En el cas del sector concertat, el Departament d'Educació ha promogut una subvenció per a la contractació de 20 TIS.

2. Principals dèficits en la gestió dels equips educatius als centres amb elevada complexitat

El model vigent de provisió de recursos als centres públics i concertats és poc equitatiu

- **Hi ha poca graduació de la dotació de plantilles en funció de la complexitat dels centres.** En el cas del sector públic, la normativa que regula la provisió de plantilles als centres discrimina positivament els centres amb elevada complexitat, de manera que aquests tenen una dotació de personal docent més elevada que els centres que no tenen aquesta complexitat.
- D'acord amb la resolució de plantilles, **un centre de primària de màxima complexitat té una dotació docent més per cada línia (9 unitats) que un centre de complexitat estàndard, la qual cosa significa un professional docent més per cada 180 alumnes** (en el cas de centres amb ràtios de 20 alumnes per aula); i en el cas dels centres d'alta complexitat, el diferencial seria d'una dotació més per cada dues línies i 360 alumnes.
- Si prenem com a referència la proporció de personal docent destinat a atendre les necessitats derivades de l'educació inclusiva i a compensar el nivell elevat de complexitat dels centres en el sector públic sobre el conjunt de professorat, s'observa que el personal docent de compensació té un pes poc significatiu: per exemple, **l'any 2022 només l'1,8% del personal docent a primària es destina a compensar el nivell de complexitat dels centres, i només el 2,7% es destina a atendre les necessitats derivades de l'educació inclusiva de l'alumnat amb necessitats educatives especials** (vegeu el gràfic 3).

Gràfic 3. Evolució del nombre de personal docent a l'educació infantil de segon cicle i primària als centres públics (2018-2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

- Aquesta dotació addicional esdevé encara més marginal en el cas dels centres concertats amb elevada complexitat. **La distribució de finançament públic que reben els centres concertats en concepte de concert educatiu es caracteritza per la seva linealitat i per no estar condicionada a la complexitat dels centres.** Això significa que els centres concertats amb elevada complexitat tenen la mateixa dotació de personal docent que els centres concertats de baixa complexitat de la mateixa grandària. No s'utilitza **la classificació dels centres en funció del seu nivell de complexitat en la configuració de les plantilles finançades amb fons públics dels centres concertats.**
- El finançament addicional que reben els centres concertats vinculat a la seva complexitat educativa té un impacte molt reduït sobre el conjunt del finançament dels centres concertats. Per al curs 2021/2022, el finançament dels ensenyaments objecte de concert ascendeix a prop de 1.300 milions d'euros, mentre que aquestes subvencions van comptar amb un import global de prop de 12 milions d'euros, l'1% del que aquests centres ingressen en concepte de concert.
- **Els ajuts previstos al Decret 11/2021, que s'havien d'haver activat el curs 2021/2022, tant per a centres públics com per a centres concertats, encara no s'han executat,** tot i que la previsió és fer-ho el curs 2022/2023, per bé que només per a l'alumnat de P3 i 1r d'ESO.
- **Els contractes programa, concebuts a la Llei d'educació de Catalunya (LEC) com a mecanisme per assignar recursos addicionals als centres públics i concertats en funció de la seva composició social i de les característiques socioeconòmiques de la zona, actualment encara no s'han desplegat.**

L'increment de les dotacions de personal els darrers anys no ha estat aprofitat suficientment per avançar cap a una distribució més equitativa de recursos humans (i de finançament) entre centres

- **Les reduccions de les ràtios o la reducció d'hores lectives són mesures que ajuden a millorar les condicions amb què es presta el servei educatiu al conjunt dels centres escolars, però s'han aplicat de manera lineal,** sense contribuir a garantir una distribució més equitativa del professorat entre centres en funció de la seva complexitat educativa.
- Els increments de personal docent derivats dels reforços covid tenen un pes més important en els centres de molt alta complexitat (6,2% a primària i 3,7% a secundària) que en la mitjana de centres (5,2% a primària i 2,7% a secundària), però la intensitat d'aquest diferencial és baix (un docent més per cada cent docents del centre).
- **El desplegament dels suports vinculats a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, com ara les SIEI, que han experimentat un fort augment (de 377 el curs 2014/2015 a 964,5 el curs 2021/2022), tampoc no discrimina els centres amb elevada complexitat** (per bé que la seva distribució està condicionada a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials i no pas a la concentració de vulnerabilitat

socioeconòmica de l'alumnat). Els centres públics de molt alta complexitat tenen menys SIEI (22,8%) que la mitjana dels centres públics (28,5%). Aquesta mateixa situació es produeix en el cas de la dotació dels auxiliars o educadors d'educació especial: en els centres públics de molt alta complexitat que disposen de dotacions d'educador o auxiliar d'educació especial és més baixa (28,9%) que no pas la mitjana (30,3%).

Els centres concertats amb elevada complexitat pateixen un greuge en la provisió de personal docent i de suport respecte a la resta de centres públics i concertats

- La linealitat en les dotacions de personal docent sufragades amb fons públics a través dels concerts, exposada anteriorment, juntament amb **la no equiparació de les dotacions de plantilles entre centres públics i concertats, situa els centres concertats amb alta o molt alta complexitat en una situació més precària que la resta de centres concertats, i també que la resta de centres públics, independentment de la seva complexitat.**
- Hi ha diferents factors que expliquen aquesta no equiparació de plantilles: en primer lloc, les dotacions addicionals que tenen els centres públics amb elevada complexitat no els tenen els centres concertats, per efecte de la linealitat dels concerts, com ja s'ha dit; en segon lloc, hi ha una disponibilitat d'hores lectives de professorat més elevada als centres públics que als centres concertats, que comporta una dotació més gran en el sector públic; i finalment, l'horari de dedicació docent setmanal del professorat és més elevat en el sector concertat (25 hores a primària i 24 hores a secundària) que en el sector públic (23 hores a primària i 18 a secundària a partir del gener de 2023), la qual cosa provoca que es necessitin més dotacions de personal als centres públics que als centres concertats per cobrir l'horari lectiu de l'alumnat.
- En el sector concertat és més prevalent la **contractació de personal docent addicional, no finançat amb fons públics, mitjançant el pagament de quotes de les famílies** (amb una inversió estimada de prop de 300 milions d'euros destinats a complementar la dotació de plantilles amb personal docent addicional). Els centres concertats ubicats en entorns socialment desfavorits tenen més dificultats per finançar dotacions de personal que no quedin cobertes pel pagament delegat del concert.
- Aquesta realitat també es produeix en el cas del personal docent de suport, com el de les aules d'acollida. **El 68,9% de centres públics de molt alta complexitat tenen dotació d'aula d'acollida, i només en tenen el 45,5% dels centres concertats de molt alta complexitat.** De la mateixa manera, el 45,8% dels centres públics d'alta complexitat tenen dotació d'aula d'acollida, i només en tenen el 30,2% dels centres concertats d'alta complexitat.

Hi ha dèficits de provisió i d'integració del personal d'atenció educativa als equips educatius dels centres amb elevada complexitat

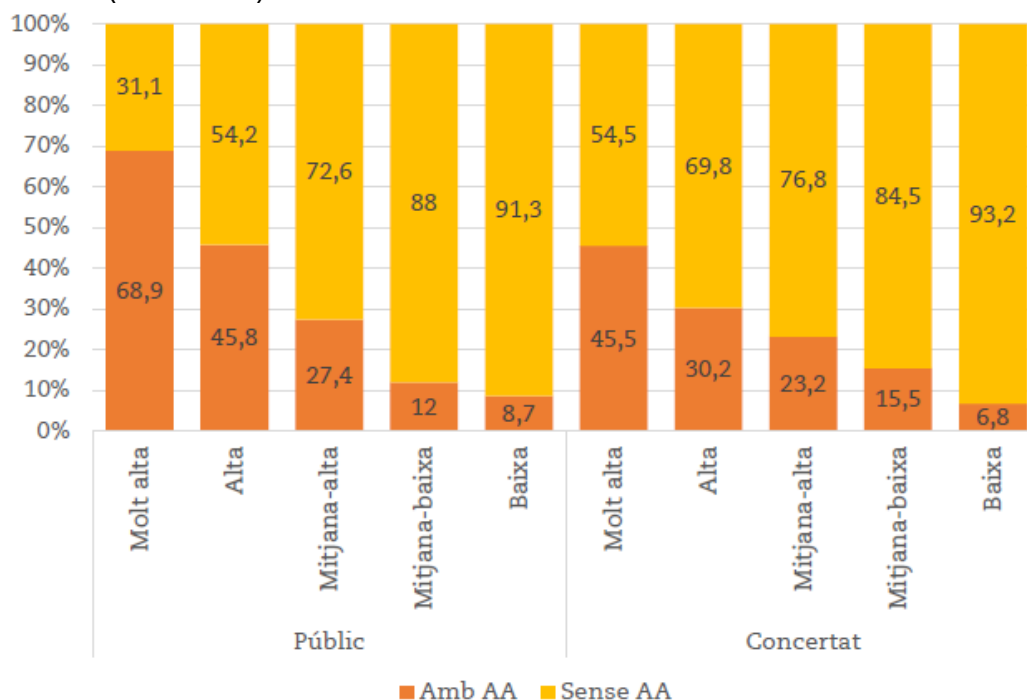
- Més enllà del personal docent, els centres disposen de personal d'atenció educativa (tècnics d'integració social –TIS–, tècnics d'educació infantil –TEI–, promotors escolars, educadors socials o auxiliars i educadors d'educació especial, entre d'altres). **Aquestes figures professionals, altament**

valorades per les direccions dels centres, són fonamentals en les plantilles dels centres amb elevada complexitat, ateses les característiques socials de l'alumnat que s'hi escolaritza.

- Les direccions dels centres destaquen **la insuficiència en la dotació de personal d'atenció educativa als centres públics i concertats amb elevada complexitat.**
- **Aquestes dotacions no són suficients per garantir la cobertura d'aquests perfils professionals al conjunt de centres amb elevada complexitat.** En el cas dels TEI o dels TIS, el Departament d'Educació garanteix una dotació de TEI a les escoles i una dotació de TIS als instituts que són considerats de màxima complexitat, però no està garantida aquesta provisió en centres d'alta complexitat, ni tampoc, en el cas dels TEI, en escoles de màxima complexitat d'una línia. Altres perfils com ara els educadors socials o els promotors escolars tampoc no estan disponibles per al conjunt de centres de màxima complexitat. Per exemple, en el cas dels TIS, **prop del 40% de centres d'alta complexitat no tenen aquesta figura professional.**
- **La intensitat del suport en relació amb l'alumnat potencialment beneficiari de la intervenció del personal d'atenció educativa (i les seves famílies) és baixa.** En el cas dels TIS, el curs 2021/2022 hi havia una ràtio de TIS per cada 393,2 alumnes a centres amb elevada complexitat en el sector públic i per cada 712,7 alumnes a centres amb elevada complexitat en el sector concertat. Si prenem com a referència els educadors socials, la ràtio és d'una dotació per cada 2.260,7 alumnes a centres públics amb elevada complexitat. Es fa difícil incidir de manera significativa en les condicions d'educabilitat de l'alumnat d'aquests centres amb aquestes ràtios.
- Les direccions dels centres amb elevada complexitat també assenyalen la **insuficiència de suports com ara les aules d'acollida o el personal de suport que atén l'alumnat amb necessitats educatives especials**, per garantir un sistema educatiu veritablement inclusiu. Així, per exemple, **el 31,1% dels centres públics de molt alta complexitat i el 54,5% dels centres concertats de molta alta complexitat no disposen d'aula d'acollida, de la mateixa manera que també succeeix amb el 54,2% i el 69,8% dels centres públics i concertats d'alta complexitat** (vegeu el gràfic 4).
- **Hi ha manca de plantilles interdisciplinàries als centres amb una composició social desfavorida.** La dotació de professionals en aquests centres està mancada de perfils professionals de l'àmbit social (educadors socials, treballadors socials, etc.) i de l'àmbit de la salut (psicòlegs, logopedes, etc.) que treballin, d'una banda, les qüestions relacionades amb la situació socioeducativa i socioeconòmica de l'alumnat i les seves famílies; i, de l'altra, aspectes relacionats amb el desenvolupament del llenguatge i amb el benestar psicosocial dels alumnes.
- Hi ha una **feble integració en la plantilla dels centres públics del personal d'atenció educativa, i també dels perfils professionals no docents procedents dels programes municipals.** Cal destacar, per exemple, que la resolució que regula anualment les plantilles dels centres en el sector públic no incorpora el personal d'atenció educativa i de suport, o que en molts

centres el personal d'atenció educativa no està integrat amb el claustre de professorat, quasi com si es tractés de personal extern al centre o que hi està de pas per complir una funció molt determinada. Aquesta mateixa dificultat d'integració també està present en el cas del personal de menjador escolar.

Gràfic 4. Provisió de les aules d'acollida als centres per complexitat i sector de titularitat (2021/2022)

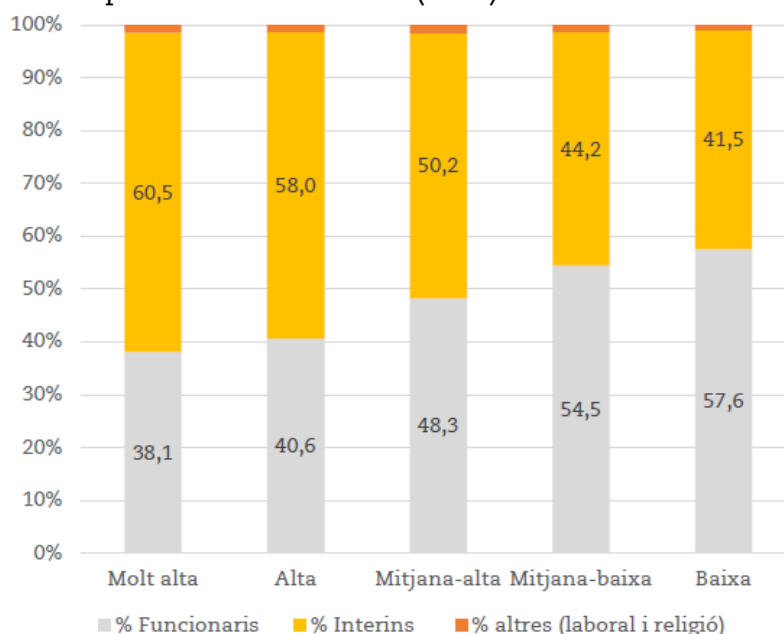

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Hi ha dèficits d'estabilització de les plantilles dels centres públics i també d'incentius per treballar en centres amb elevada complexitat

- Un dels principals problemes que presenten els centres públics amb elevada complexitat té a veure amb la **mobilitat de les seves plantilles**, en part com a conseqüència de l'especial complexitat socioeducativa que han d'atendre en un context d'insuficiència de recursos. **El percentatge d'interins als centres de molt alta complexitat (52,1% a primària i 60,5% a secundària) se situa per sobre de la mitjana (41,0% a primària i 50,7% a secundària) (vegeu el gràfic 5). El percentatge de places de destinació definitiva en aquests centres (33,0% a primària i 20,6% a secundària), en canvi, se situa per sota de la mitjana (40,6% a primària i 29,0% a secundària) (vegeu el gràfic 6).**

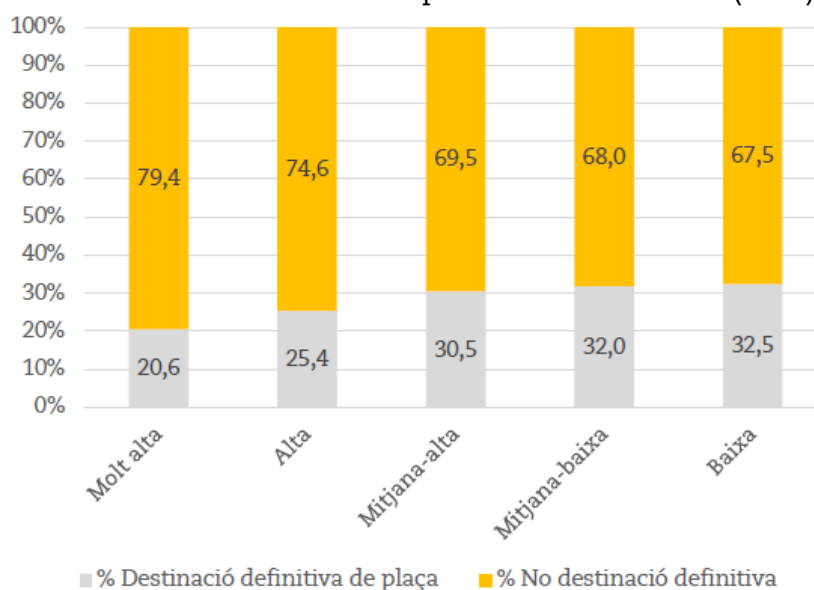
Gràfic 5. Proporció de dedicacions de llocs de treball docent en funció del vincle i del nivell de complexitat a secundària (2022)

Font: Departament d'Educació.

Nota: Personal actiu en data 28/02/2022.

Gràfic 6. Proporció de dedicacions de llocs de treball docent en funció de la destinació definitiva i del nivell de complexitat a secundària (2022)

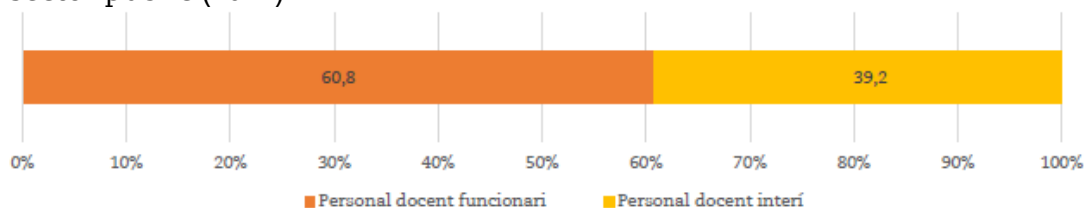
Font: Departament d'Educació.

Nota: Personal actiu en data 28/02/2022.

- Per bé que amb diferències internes relacionades amb la complexitat dels centres, el conjunt del sistema educatiu presenta un **dèficit d'estabilització de les plantilles**. L'any 2022, només el **38,2% dels llocs docents estan ocupats per personal funcionari amb destinació definitiva**, mentre que un **39,2% estan ocupats per personal interí**, i un **22,4% per personal en**

comissió de serveis o que tenen la plaça en dedicació provisional, no definitiva (vegeu els gràfics 7 i 8).

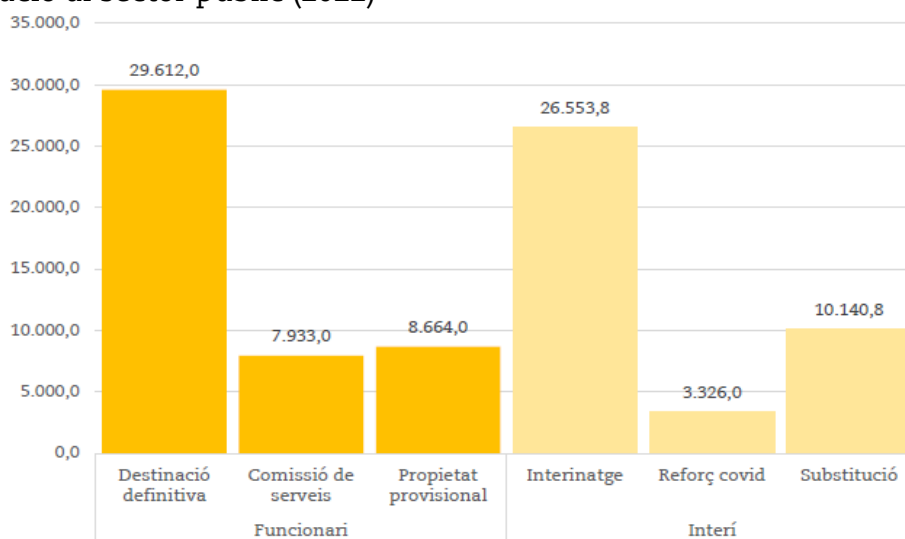
Gràfic 7. Dedicacions del personal docent per vincle (funcionari o interí) al sector públic (2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Personal actiu en data 2/02/2022.

Gràfic 8. Dedicacions del personal docent per vincle (funcionari o interí) i formes d'ocupació al sector públic (2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: Personal actiu en data 2/02/2022

- De cara al curs 2022/2023, el Departament d'Educació ha preparat un procés d'estabilització del personal interí i laboral dels centres que afectarà 30.000 llocs (12.859 places per concurs excepcional de mèrits, 14.246 per concurs oposició extraordinari i 2.166 places per concurs oposició ordinari). Aquesta mesura permetrà reduir la temporalitat de les plantilles dels centres.
- Això significa que, un cop esdevinguin funcionaris amb plaça provisional, aquests 30.000 docents hauran de participar en el concurs general de trasllats per demanar la plaça definitiva, amb el risc que el personal docent més format i amb més experiència no sol·liciti destinació definitiva als centres amb elevada complexitat, especialment si no hi ha incentius per fer-ho.
- Malgrat que aquesta és una tasca de més dificultat, hi ha **manca d'incentius per exercir la funció docent als centres públics amb elevada complexitat**, per afavorir que els millors professors, més qualificats i amb més habilitats per a la tasca docent, prestin el servei als centres públics amb una complexitat més elevada. De fet, l'Ordre ENS/330/2014, de 6 de novembre,

del procediment de promoció docent per estadis, que estableix la promoció retributiva dels funcionaris docents, no incorpora com un element més l'exercici de la professió en centres amb una composició social desfavorida (a més de l'antiguitat o el desenvolupament de funcions d'especial responsabilitat, per exemple).

- Altres incentius poden tenir a veure amb les condicions horàries en què es desenvolupa la tasca docent, especialment pel que fa a la disponibilitat d'hores de coordinació o al treball amb l'alumnat i les famílies fora de l'horari lectiu. En aquest sentit, cal destacar que no es fa un tractament diferencial dels centres amb elevada complexitat pel que fa a l'horari de dedicació docent. **Les direccions destaquen que no hi ha temps suficient per a la coordinació, amb un horari de dedicació que és igual per al conjunt de centres del sector públic, independentment de la complexitat dels centres.**
- En canvi, el **Decret 39/2014 (art. 16.1a) reconeix l'exercici de la funció docent en un centre amb elevada complexitat com un mèrit per accedir posteriorment a altres centres**, la qual cosa pot incentivar la mobilitat i l'accés a centres de màxima complexitat com a pas previ per accedir a altres llocs o tasques.

Hi ha dèficits de formació i d'acompanyament dels equips educatius dels centres amb elevada complexitat

- Part del professorat que accedeix als centres públics amb elevada complexitat no disposa de l'experiència i de la preparació necessàries per desenvolupar la seva tasca d'atenció a la diversitat en aquesta tipologia de centres.
- Algunes de les prerrogatives que atorga el Decret 39/2014 a les direccions dels centres públics a l'hora de configurar les plantilles no estan sent emprades per les direccions dels centres amb elevada complexitat de manera més freqüent que en el cas de les direccions dels centres sense aquesta complexitat.
- **El perfil d'atenció a la diversitat no és més present en els centres de molt alta complexitat, i la incorporació d'aquest perfil a les plantilles és força residual.** Mentre que el 4,3% de llocs de treball docent a primària al conjunt de centres responen a aquest perfil, en el cas dels centres de molt alta complexitat aquesta proporció se situa en el 3,7%. I en el cas de secundària, mentre que el 4,1% de llocs responen a aquest perfil, en els centres de molt alta complexitat aquesta proporció és del 4,2%, pràcticament igual.
- **Els centres amb elevada complexitat fan un ús menys intensiu dels perfils específics en la configuració de les seves plantilles.** Mentre que les places ocupades per personal docent són llocs de treball específics en un 14,6% a primària i un 12,1% a secundària, aquests percentatges disminueixen fins al 8,6% i el 9,3% respectivament en el cas dels centres de molt alta complexitat.
- **Les direccions dels centres destaquen la manca de suport i formació en la selecció del professorat i en la configuració de les plantilles als centres**

públics. En el cas dels centres de dificultat especial, com són els centres de màxima complexitat, aquesta funció és més complexa perquè la capacitat de selecció afecta no només els llocs de treball específics sinó també els llocs de treball ordinaris.

- Les direccions dels centres amb elevada complexitat també posen en qüestió que **la centralitat dels mèrits en l'accés i la selecció del professorat als centres públics amb elevada complexitat** siguin idònies per determinar la provisió de llocs de treball docent als centres amb elevada complexitat. Consideren que caldria reforçar més un model de provisió que es fonamentés en criteris d'experiència, actituds i aptituds, que són factors més determinants de l'adequació del perfil professional del docent a les característiques dels llocs en centres amb elevada complexitat.
- Les organitzacions sindicals consideren que la capacitat de les direccions dels centres per seleccionar el professorat, d'acord amb el desplegament del Decret 39/2014, genera **discrecionalitat de les direccions en la selecció i la permanència del personal al centre que pot alimentar males pràctiques.**

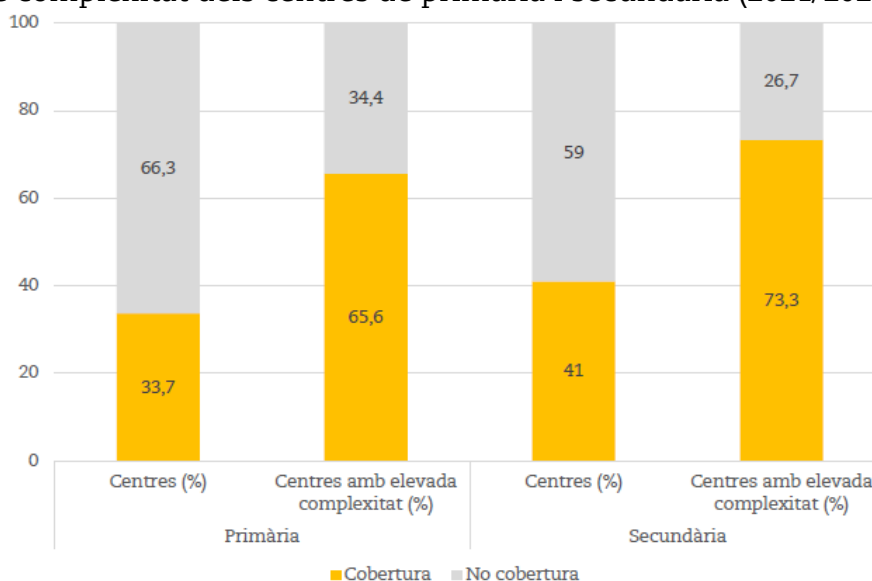
No hi ha reconeixement de la coordinació amb els serveis externs en les condicions laborals del personal docent dels centres amb elevada complexitat

- La normativa que regula l'horari laboral no ofereix un tractament específic al personal docent i de suport que treballa en centres amb elevada complexitat ni reserva una dedicació horària més gran a tasques de coordinació a aquests professionals en comparació amb el personal que treballa en centres sense aquesta complexitat.
- En el sector públic, la coordinació amb professionals externs i la participació en projectes de treball comunitari tampoc no formen part dels mèrits que es tenen en compte en els concursos d'accés als llocs de treball docent (Decret 39/2014), per bé que sí que estan previstes com a criteri en la promoció retributiva del personal docent (Ordre ENS 330/2014).
- La **saturació dels EAP i altres serveis educatius de zona i la insuficient dedicació i suport d'aquests serveis als centres amb elevada complexitat (més enllà de l'elaboració de dictàmens)** també dificulta aquest treball en xarxa. Si bé els serveis educatius de la zona prioritzen la intervenció als centres amb elevada complexitat, i si bé la dotació de professionals a aquests serveis ha tendit a créixer en els darrers anys, convé recordar que a l'educació infantil de segon cicle, primària i secundària obligatòria **hi havia 156.400 alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) l'any 2021 i que la dotació de professionals als EAP, per exemple, és de 618 psicopedagogs (250 alumnes amb NESE per cada dotació) o 121 treballadors socials (1.300 alumnes amb NESE per cada dotació).**
- Aquests dèficits en la intensitat del **suport rebut pels serveis educatius de zona i pels serveis educatius específics (CREDA, CREDV, CRETIC)** és més gran en el cas dels centres concertats amb elevada complexitat. Aquests serveis prioritzen sovint la intervenció en els centres públics, mentre que els centres concertats tendeixen a contractar personal de suport i serveis

psicopedagògics finançats a partir de les quotes de les famílies (que en el cas dels centres concertats amb elevada complexitat són més limitades).

- La **manca de desplegament reglamentari de les zones educatives**, previst en la LEC (art. 176), pel que fa a les funcions de coordinació de les actuacions i dels recursos humans i econòmics en el sistema educatiu, és un fre en la millora del treball integrat amb l'entorn.
- Aquestes **mancances de coordinació també es produeixen amb altres serveis externs educatius i de salut per atendre la diversitat**, com ara els CDIAP i els CSMIJ. La insuficiència de recursos i els dèficits de dedicació horària per al treball en xarxa dificulten una coordinació efectiva i de qualitat dels centres amb els serveis externs.
- En aquest sentit, és especialment destacable que **no s'aprofiti suficientment el treball en xarxa amb els serveis d'intervenció socioeducativa** per garantir un millor acompanyament de l'alumnat socialment desfavorit amb més dificultats de vinculació amb els centres escolars i amb més mancances socioeducatives.
- Els **dèficits de cobertura dels plans educatius d'entorn al conjunt de centres amb elevada complexitat** són un obstacle a l'hora de promoure el treball en xarxa en l'àmbit educatiu. Aquests plans, implantats en la majoria dels barris socialment desfavorits de Catalunya i amb actuacions que tenen com a objectiu donar respostes integrades i comunitàries a necessitats educatives de l'alumnat escolaritzat, encara no estan presents en més d'una quarta part dels centres amb elevada complexitat, malgrat que els darrers anys s'ha anat incrementant el nombre de plans (135 plans distribuïts en 117 municipis el curs 2021/2022) i se n'ha millorat la dotació (a través del PMOE, per exemple). **En el cas dels centres de primària amb elevada complexitat, la cobertura és del 65,6%, mentre que en el cas de secundària és del 73,3%** (vegeu el gràfic 9).

Gràfic 9. Cobertura dels plans educatius d'entorn a Catalunya en funció del nivell de complexitat dels centres de primària i secundària (2021/2022)

Font: Departament d'Educació.

3. Propostes d'actuació

Plantilles competents per atendre la complexitat

- Programa específic de formació i acompanyament per als equips educatius de centres amb elevada complexitat, que contribueixi a la capacitat i a la millora de les competències de la seva plantilla i també a la transformació i consolidació del projecte educatiu del centre.
- Adequació de la formació inicial i contínua i dels sistemes d'oposició a la realitat dels centres de màxima complexitat.
- Configuració de plantilles més multidisciplinàries amb la provisió de professionals actualment "absents" (dinamitzadors socials, educadors socials, treballadors socials, psicòlegs, logopedes i infermers). També es proposa assignar psicopedagogs propis als centres, més enllà de les hores dels EAP.

Equips educatius estables i cohesionats

- Incorporació del personal d'atenció educativa com a part de la dotació estructural dels centres públics i concertats, de manera que pugui regular-se per la resolució de plantilles.
- Establiment d'un sistema d'incentius no econòmics orientat a la retenció i l'estabilització de la plantilla dels centres amb elevada complexitat (prioritat en l'accés a la formació contínua; facilitats per participar en projectes de recerca o per a l'estudi; accés a projectes d'innovació; increment del complement específic, tal com permet l'Estatut bàsic de l'empleat públic; etc.). En el cas dels centres concertats, aquestes millores s'han d'incloure al concert educatiu o al contracte programa.
- Millora de les condicions de treball en què el professorat desenvolupa la seva feina als centres amb elevada complexitat, com ara la reducció de les ràtios, l'increment de les hores de coordinació i de tutoria per part del professorat i de les hores de lideratge pedagògic per part de les direccions o la consolidació dels projectes educatius dels centres (com a principal incentiu i com a millora de la qualitat de l'atenció educativa).
- Modificació del mèrit per haver exercit la docència en centres públics amb elevada complexitat.
- Flexibilització dels criteris per proposar la continuïtat del personal docent interí per als centres públics amb elevada complexitat, i tractament específic dels centres públics de màxima complexitat en el concurs de trasllats.
- Reducció del personal interí a través de la convocatòria d'oposicions.

Dotacions de professionals suficients per atendre la complexitat

- Increment de la dotació de personal d'atenció educativa (tècnics d'integració social i afegir-hi altres perfils com ara educadors socials, psicòlegs o psicopedagogs) i de les aules d'acollida.
- Establiment de criteris objectius (previstos en la resolució de plantilles) per a la provisió de personal d'atenció educativa per atendre l'alumnat amb necessitats educatives específiques i per a les dotacions de les aules d'acollida.
- No linealitat en la dotació de les plantilles dels centres concertats i graduació segons la classificació de complexitat dels centres.
- Establiment de contractes programa per dotar de més recursos els centres amb elevada complexitat.

Treball integrat amb l'entorn

- Desplegament de les zones educatives.
- Cobertura dels plans educatius d'entorn al conjunt de centres amb elevada complexitat.
- Millora de la dotació dels EAP per garantir l'acompanyament de l'alumnat, les famílies i els professionals al llarg de l'escolaritat.